

NATURA 2000 v Sloveniji

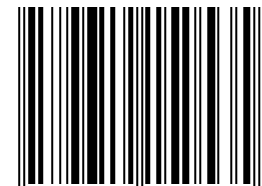
Ljudje z naravo, narava za ljudi

Zavod RS za varstvo narave je strokovna ustanova za varstvo narave v Sloveniji.
Delo sedmih območnih enot povezuje osrednja enota.

Zavod RS za varstvo narave
Dunajska cesta 22
1000 Ljubljana
Telefon: 01/230-95-00
Fax: 01/230-95-40
E-pošta: zrsvn.oe@zrsvn.si
Spletna stran: www.zrsvn.si

ISBN 961915053-8

9 789619 150535

KAJ JE NATURA 2000

Natura 2000 je evropsko omrežje ekološko pomembnih območij narave, opredeljenih na podlagi Direktive o pticah in Direktive o habitatih. Obe direktivi skupaj oblikujeta mednarodno pravno osnovo in strokovni okvir evropskega varstva narave. Z uporabo direktiv se uresničuje načelo trajnostnega razvoja in druge mednarodne konvencije s področja ohranjanja biotske raznovrstnosti. Najpomembnejša med njimi je konvencija o biotski raznovrstnosti, sprejeta leta 1992 na okoljski konferenci Združenih narodov v Rio de Janeiru.

Biotska raznovrstnost (pogosto zasledimo zapisano kot biotska pestrost, biodiverziteteta, biološka raznovrstnost) pomeni raznolikost živih organizmov tako na kopnem kot v morju ali drugih vodnih ekosistemih. Tako biotska raznovrstnost vključuje pestrost samih vrst, med vrstami in pestrost ekosistemov.

Območja Natura 2000 ali Posebna varstvena območja so ekološko pomembna območja, ki so na ozemlju Evropske unije pomembna za ohranitev ali doseganje ugodnega stanja vrst ptic in drugih živalskih ter rastlinskih vrst, njihovih habitatov in habitatnih tipov, katerih ohranjanje je v interesu Evropske skupnosti. Po enotnih merilih izbrana območja sleherne države skupaj tvorijo mrežo, ki je temelj čezmejnega varstva in ohranjanja naravne dediščine.

Natura 2000 ni sistem strogih naravnih rezervatov, ki bi omejevali vse človekove dejavnosti na teh območjih. Gre za varovana območja, kjer naj se opravljajo takšne aktivnosti, ki omogočajo ohranjanje biotske raznovrstnosti in upoštevajo načela obeh direktiv.

ZAKAJ NATURA 2000

Biotska raznovrstnost v Evropi se je v zadnjih desetletjih močno zmanjšala. Urbanizacija, razvoj infrastrukture, intenzivno kmetijstvo in gozdarstvo ter druge človekove aktivnosti so pripeljale do izgube ali zmanjšanja pestrosti rastlinskih in živalskih vrst ter habitatov.

Tako so začela izginjati predvsem mokrišča pa tudi poplavni gozdovi in travniki, velike spremembe so se dogajale tudi v kulturni krajini. Spremembe so bile najbolj izrazite v človeku lažje dostopnih delih in tistih habitatih, ki so iz vidika gospodarskega izkoriščanja nezanimivi. Tako so se številne rastlinske in živalske vrste znašle na robu preživetja, nekaj pa jih je že izumrlo.

Danes je mreža območij Natura 2000 eden izmed stebrov varstva narave v Evropi. Pestrost rastlinskega in živalskega sveta v Sloveniji je bogastvo, ki so nam ga s trajnostno rabo prostora zapustili naši dedje. Natura 2000 nam omogoča, da to bogastvo zapustimo tudi našim vnukom.

DIREKTIVA O PTICAH

Direktiva o ohranjanju ogroženih prostoživečih vrst ptic ali Direktiva o pticah, sprejeta leta 1979, nalaga državam članicam EU opredelitev Posebnih območij varstva (SPA - Special protected area) z namenom varovanja ogroženih vrst ptic, navedenih v Prilogi II. Direktive, in redno pojavljajočih se migratornih vrst ptic, če so potrebne varstva. Območja vključujejo tako njihova gnezdišča kot tudi prezimovališča in počivališča.

DIREKTIVA O HABITATIH

Leta 1992 sprejeta Direktiva o ohranjanju naravnih habitatov in prostoživečih živalskih in rastlinskih vrst ali krajše Direktiva o habitatih nalaga opredelitev Posebnih ohranitvenih območij (SAC - Special area of conservation), namenjenih varovanju ogroženih rastlinskih in živalskih vrst ter habitatnih tipov.

Natura 2000 združuje in povezuje dva tipa območij, ki so opredeljena po Direktivi o pticah in Direktivi o habitatih. Najpomembnejša in enkratna življenjska okolja se tako povezujejo v enotno omrežje. Države Evropske unije na teh temeljih pripravljajo načrte dolgoročnega ohranjanja in upravljanja teh območij.

MREŽA EVROPSKIH OBMOČIJ

Starejše članice Evropske unije so določile svoja območja Nature do leta 2000, za nove članice pa je veljala ta obveza do dneva vstopa v Unijo. Vsaka država je izbrala svoja območja na osnovi seznamov življenjskih okolij in vrst iz obeh direktiv. Celotni sezname vsebujejo prek 170 življenjskih okolij in kakih 900 rastlinskih in živalskih vrst. Vsaka država članica je določila svoja območja glede na delež pojavljanja in stanje ohranjenosti življenjskih okolij in vrst na svojem ozemlju.

PROCES OBLIKOVANJA NATURE 2000 V SLOVENIJI

Slovenija je pripravo predlogov za vključitev v evropsko ekološko omrežje Natura 2000 sprejela kot pridružitveno obveznost. Ob vstopu v Evropsko unijo 1. maja 2004 je Slovenija EU posredovala seznam predlaganih območij za vključitev v omrežje Natura 2000. Takrat sta v veljavo stopili tudi Direktiva o pticah in Direktiva o habitatih.

Priprava slovenskih predlogov območij je potekala v okviru državnega projekta, ki ga je vodilo Ministrstvo za okolje in prostor. Pri projektu so sodelovali številni vladni resorji, strokovne institucije in nevladne organizacije. Rezultat njihovega dela je strokovni predlog, ki za vključitev v omrežje Natura 2000 predlaga dobrih 35 % slovenskega ozemlja. Ta razmeroma visoki delež opredeljenih območij odseva dejstvo, da je narava v Sloveniji zelo bogata in dobro ohranjena.

Slovenija je že razglasila Posebna območja varstva po Direktivi o pticah ter pripravila nacionalni seznam predlaganih Posebnih varstvenih območij. Evropska komisija te sezname pregleda in preveri, lahko pa tudi zahteva, da se dopolnijo. Postopek potrditve seznamov lahko traja nekaj let.

Pomemben del projekta je tudi sodelovanje z javnostjo. Organizirana so bila številna srečanja, na katerih je bila javnost seznanjena s posameznimi območji, vključenimi v omrežje Natura 2000. Predstavljeni so bili ključni razvojni cilji in načini ohranjanja narave kot tudi razvojne priložnosti, ki so pomembne za prebivalce teh območij in lastnike zemljišč.

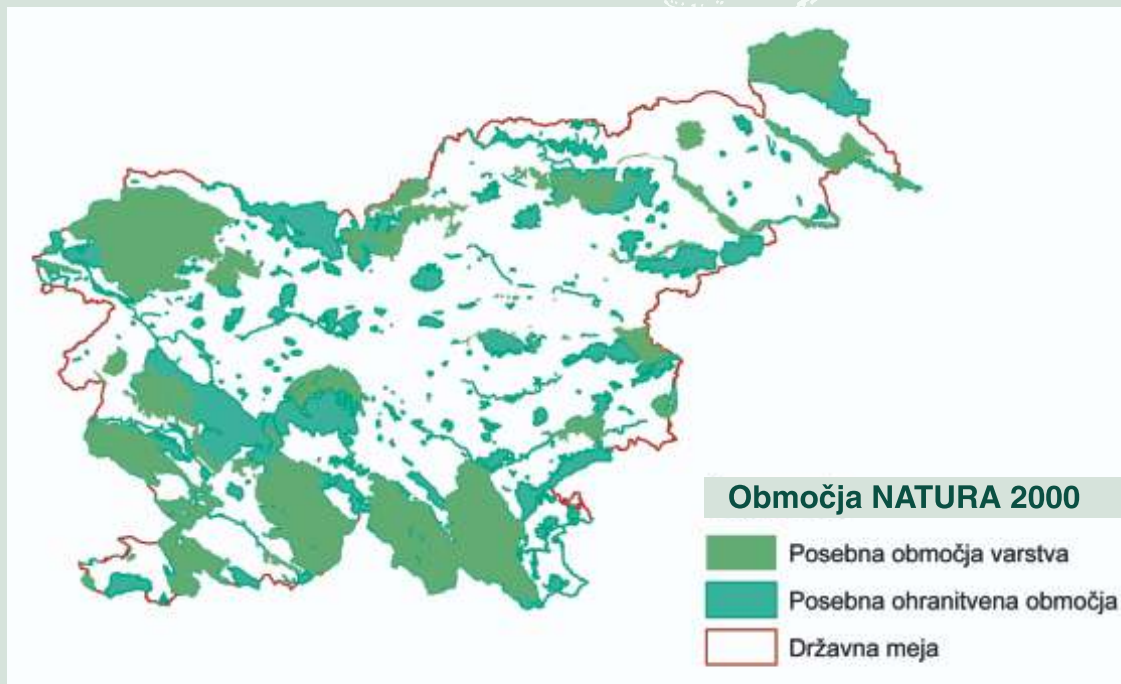
NATURA 2000 V SLOVENIJI

Za Slovenijo sta značilni izjemno visoka biotska raznovrstnost in ohranjenost narave. V Sloveniji se pojavlja 109 vrst ptic iz Direktive o pticah, imamo pa tudi 61 evropsko pomembnih habitatnih tipov (oz. tipov življenjskih okolij) in 140 vrst rastlin in živali s seznamov Direktive o habitatih.

Na tej osnovi je bilo določenih 26 območij za varovanje ogroženih vrst ptic, ki pokrivajo 496.046 ha, kar ustreza 25% ozemlja Slovenije. Predlaganih je bilo tudi 260 območij za varstvo ogroženih ali redkih rastlinskih in živalskih vrst ter habitatov, v skupni površini 639.878 ha oz. 32% Slovenije. Območja, razglašena po Direktivi o pticah, in tista, predlagana po Direktivi o habitatih, se med seboj delno pokrivajo. Tako skupno območja Natura 2000 ali Posebna varstvena območja pokrivajo dobrih 35 % slovenskega ozemlja.

Petindvajset odstotkov Nature 2000 leži znotraj že obstoječih zavarovanih območij, torej narodnih, regijskih in krajinskih parkov, rezervatov ter naravnih spomenikov.

PODVODNI SVET

Na morskem dnu v Žusterni najdemo edini podmorski travnik pozejdonke v Sloveniji. To najsevernejše sredozemsko rastišče je dom številnih vrst morskih bitij, ki se v njem prehranjujejo in iščejo zavetje pred plenilci.

OBALNA MOKRIŠČA

Sečoveljske in strunjanske soline ter druga obalna mokrišča so življenjski prostor slanljubnih rastlin, kot so osočnik, členkar in ozkolistna mrežica. Tu živijo in prezimujejo številne ptice, ki si v mulju in pesku iščejo hrano.

Veliko obalnih mokrišč je bilo v preteklosti izsušenih, zasutih ali drugače uničenih. Na nekaterih danes potekajo projekti renaturacije. Takšen primer je Škocjanski zatok.

KRAS

Kras je tretje največje Posebno območje varstva za varovanje ogroženih vrst ptic. Velika uharica, pisana penica, rjava cipa, kotorna in kačar so našli dom na travnikih, grmiščih in v skalnih stenah. Z redno košnjo ali pašo na suhih traviščih bomo preprečili nadaljnje zaraščanje teh habitatov. Tako bodo na njih še živele redke rastline in živali, npr. kraška kuščarica.

JAMSKI SVET

Slovenija slovi po številnih kraških jamah. Te v podzemlju ne skrivajo le čudovitih kapnikov, marveč tudi številne jamske živali, posebej prilagojene življenju v večni temi. Postojnsko Planinski jamski sistem je po živalstvu med najbogatejšimi na svetu. Tu najdemo človeško ribico in hrošča drobnovratnika. Druge jame so pomembna zatočišča za netopirje.

MOZAIČNA KULTURNA KRAJINA

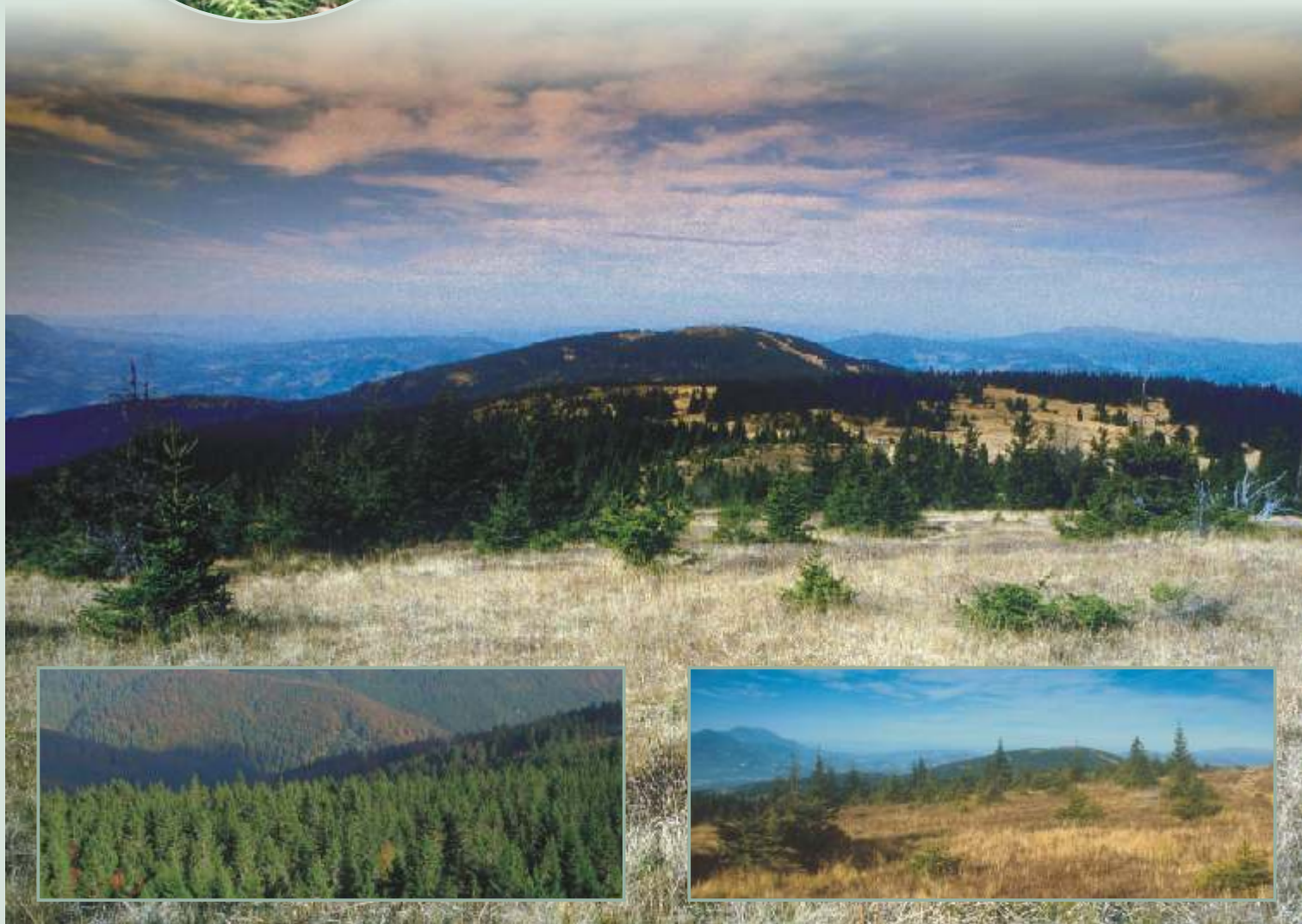
Tu se prepletata narava in delo človeških rok. Njive, številni ekstenzivni travniki in gozdovi so prepleteni z naselji, visokodebelnimi sadovnjaki, potoki in mejicami. Značilno krajino ohranja tradicionalno kmetijstvo. Sadovnjaki so dom žuželk in ptic, travniki metuljev, potoki in mlake pa dom dvoživk.

GORSKI GOZDOVI

Gorski gozdovi Pohorja so pomembni za ohranjanje nekaterih redkih in ogroženih vrst ptic. Divji petelin, rušavec, gozdni jereb, mali skovik, koconogi čuk in druge vrste najdejo v dobro ohranjenih sestojih iglastih gozdov še primerno življenjsko okolje. V bukovih gozdovih živita hrošča bukov in alpski kozliček, barja in močvirja z ruševjem pa so dom mnogih drugih evropsko ogroženih rastlin in živali.

BARJA

Barja so posebni tipi življenjskega okolja. Zanje je značilno stalno ali občasno zastajanje vode, zato na njih najdemo vodoljubne in vlagoljubne rastline, npr. šotni mah.

Ločimo nizko in visoko barje. Barje Šijec uvrščamo med visoka barja. Ekološke razmere so tu specifične, saj se rastline napajajo le s padavinsko vodo. Temu so prilagojene le redke rastline, zato na visokih barjih najdemo zelo specializirane vrste.

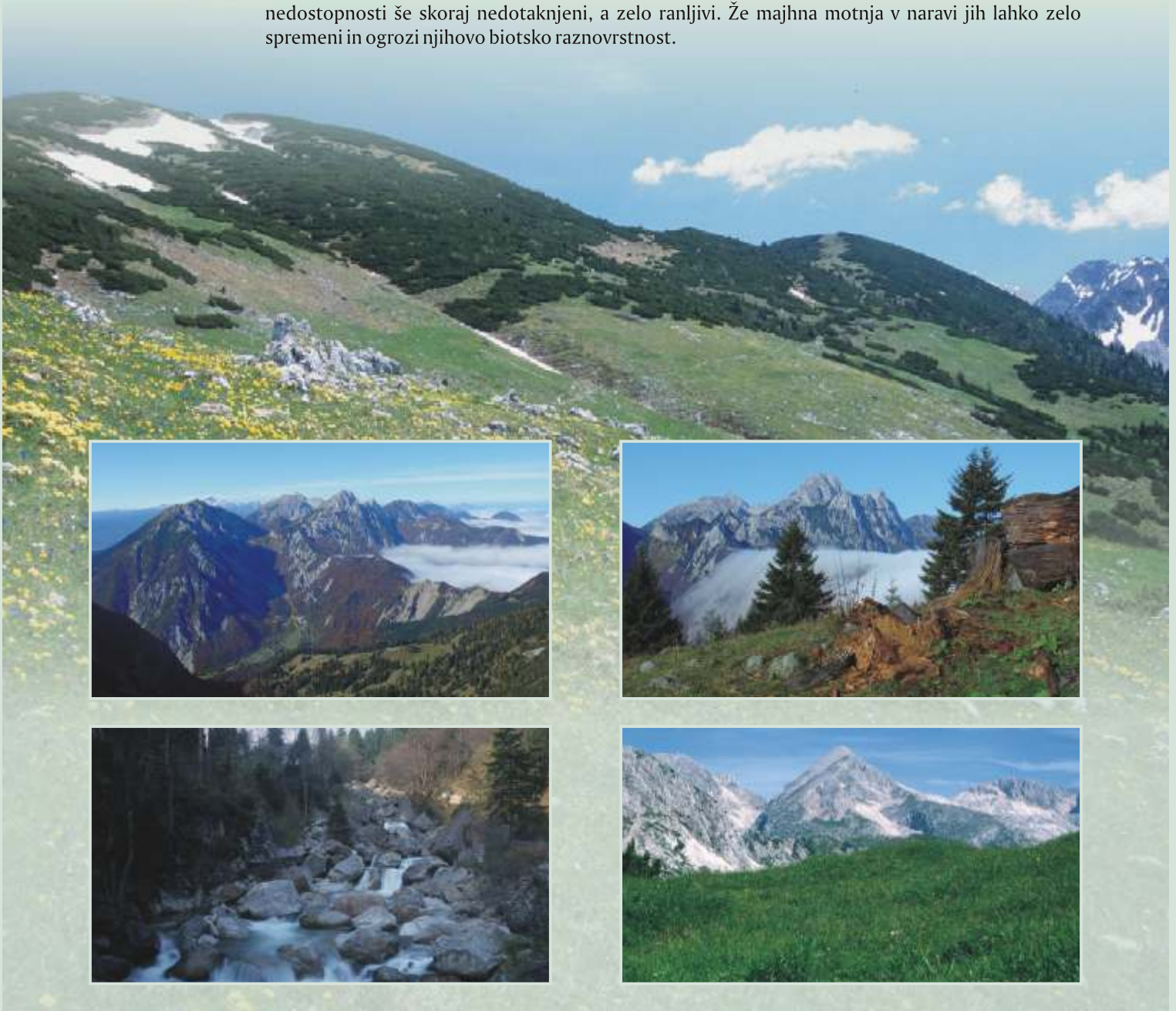
REKE IN REČNE MRTVICE

Številne reke in potoke smo že omejili z betonskimi brežinami, cevmi in kanali. Skrb za ohranjanje reke ne koristi le živalim in rastlinam, temveč tudi človeku, saj z ohranjanjem narave ob rekah skrbimo tudi za pitno vodo.

GORSKI SVET

Ruševje in svet nad gozdno mejo, mahovi in lišaji, travišča, melišča in gorski bukovi gozdovi so le nekateri habitati, ki jih najdemo v visokogorju. Gorski potoki in jezera so zaradi svoje nedostopnosti še skoraj nedotaknjeni, a zelo ranljivi. Že majhna motnja v naravi jih lahko zelo spremeni in ogrozi njihovo biotsko raznovrstnost.

NIŽINSKI TRAVNIKI

Prek mokrotnih nižinskih travnikov Ljubljanskega barja, Cerkniškega jezera, Planinskega polja in Jovsov v spomladanskih in poletnih nočeh odmeva pesem koscev. Te ptice si za svoj dom izberejo mokrotne travnike. Tam je košnja tako kasna, mladiči pa že tako veliki, da lahko pobegnejo pred kosilnico. A brez redne košnje bi se travniki zarasli in s tem bi izginila tako redka gnezdišča kosca in drugih travniških ptic.

NIŽINSKI GOZDOVI

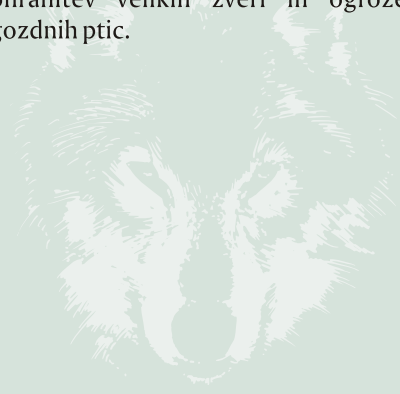
Eden največjih ohranjenih nižinskih gozdov je Dobrava. Prevladujeta hrast dob in beli gaber. Drevesa dajejo dom hrastovemu kozličku, v debela si gnezdo izdolbe srednji detel, ena izmed redkejših vrst ptic pri nas. Zato je treba ohraniti zadostno število starih hrastov, odmrlih in podrtih dreves.

JELOVO-BUKOVI GOZDOVI IN VELIKE ZVERI

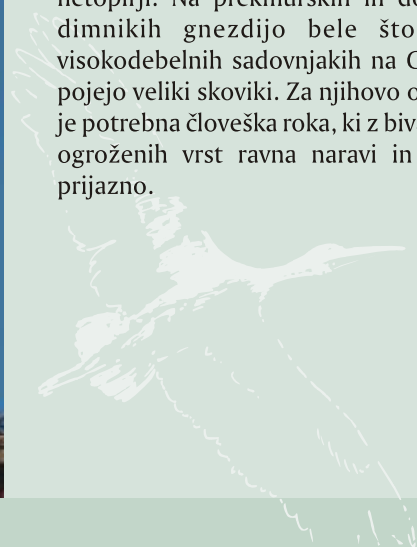
Mogočni snežniški, javorniški in kočevski gozdovi so življenjski prostor risa, volka in medveda. Tu v duplih iglavcev gnezdi sova kozača, v Javornikih je bila ugotovljena najvišja znana gostota teh ptic v Evropi. Nadaljevanje dosedanjega načina gospodarjenja z gozdovi je nujno za ohranitev velikih zveri in ogroženih gozdnih ptic.

NATURA 2000 TUDI V NASELJIH

Evropsko pomembno živalske vrste najdemo tudi v neposredni bližini človekovih bivališč. Podstrešja in zvonike cerkva, gradov in drugih stavb naseljujejo netopirji. Na prekmurskih in dolenskih dimnikih gnezdiijo bele štorklje, v visokodebelnih sadovnjakih na Goričkem pojejo veliki skoviki. Za njihovo ohranitev je potrebna človeška roka, ki z bivališči teh ogroženih vrst ravna naravi in človeku prijazno.

SKALOVJE

Skalovja niso le visoki bloki skal in kamnja brez življenja. Skalna ostenja Posavskega hribovja so dom sokola selca in planinskega orla. V drugih skalnih stenah gnezdijo skalne lastovke, skalni strnadi. Pod stenami Kraškega roba še lahko slišimo oglašanje velike uharice, naše največje sove, še posebej v času spomladanskega parjenja. Zato je nadvse pomembno, da izberemo pravi kraj in čas za rekreacijske aktivnosti, kot so plezanje in jadralno padalstvo, da teh ptic ne vznemirjamo. Še posebej je to pomembno v času gnezdenja, ko so te ptice bolj občutljive.

OHRANJANJE UGODNEGA STANJA

Vse države Evropske unije so dolžne trajno zagotoviti ugodno ohranitveno stanje življenjskih okolij ter ogroženih ali redkih rastlinskih in živalskih vrst ter s tem omogočiti njihovo trajno preživetje.

Na ohranitveno stanje lahko vplivajo številni dejavniki. Življenjska okolja morajo biti dovolj velika in imeti morajo ustrezno zgradbo in lastnosti, populacije značilnih vrst pa morajo biti dovolj velike in med seboj povezane.

Na območjih, določenih za varovanje posameznih vrst, mora živeti zadostno število osebkov, zagotovljeni pa morajo biti tudi drugi pogoji, da se te vrste lahko uspešno razmnožujejo, vzgajajo mladiče in prezimujejo.

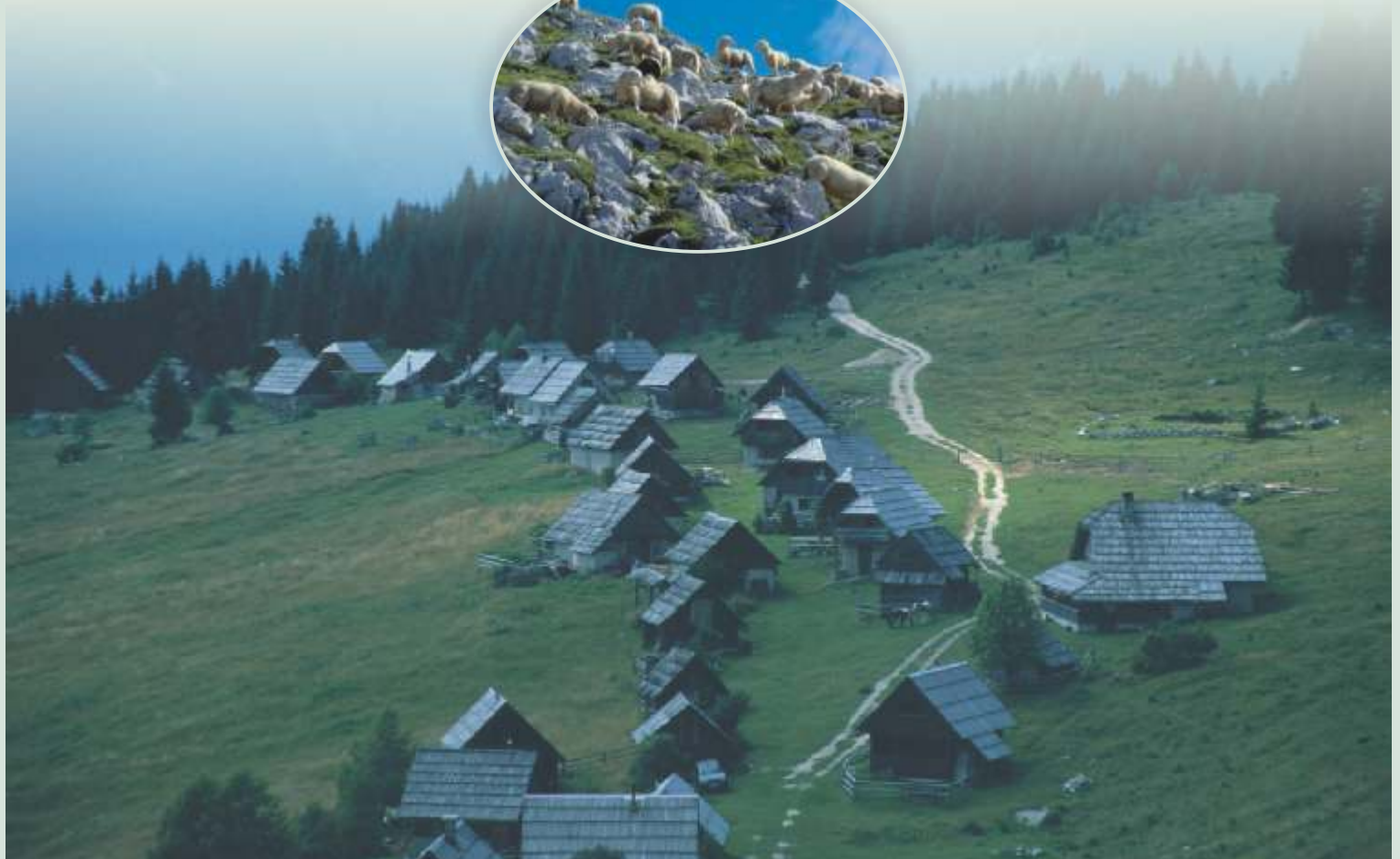
Vseh habitatov in vrst v omrežju Natura 2000 ni mogoče ohranjati v enaki meri. Ukrepi ohranjanja se lahko razlikujejo od primera do primera. Včasih je potrebno aktivno upravljanje ali povrnitev v prvotno stanje; včasih je potrebno le ohraniti obstoječo rabo tega prostora. Vsaka EU država sama določi potrebne načine varstva.

OHRANJANJE NARAVE IN RAZVOJ

Opredeljevanje in razglasitev območij Natura 2000 je tako kot v drugih evropskih državah tudi pri nas povzročilo veliko zaskrbljenosti v povezavi z omejevanjem razvoja. Uresničevanje določil obeh direktiv je novost v našem prostoru. Veliko vprašanj in pomislekov izhaja iz pomanjkanja informacij, nezadostne komunikacije ter ponekod zavajajočih informacij.

Vendar je ta strah pogosto neutemeljen, saj je slovenska narava v številnih primerih tako dobro ohranjena prav zaradi dosedanjega človekovega sobivanja in sooblikovanja narave. Mnogi habitati so odvisni od rednih človekovih aktivnosti. Marsikje je treba poskrbeti zgolj za ohranjanje obstoječega stanja - nadaljevati s pašo ali košnjo suhih in vlažnih travnikov po cvetenju trav in gnezdenju ptic, nadaljevati s trajnostnim gospodarjenjem v gozdovih, ohranjati vodotoke z obrežno vegetacijo in mokrišča. Morebitne omejitve bodo nastale le pri večjih in grobih posegih v prostor.

NAČRTI UPRAVLJANJA

Namen Nature 2000 je obvarovati dragocene naravne habitate in vrste, vendar to ne pomeni, da se morata trajna raba in socialni razvoj ustaviti. O aktivnostih, ki so dovoljene, in tistih, ki jim je treba napraviti konec, se odloča za vsak posamezen primer posebej.

Načrti upravljanja določijo namen in cilj ohranjanja posameznega območja. Načrt bo opisal naravna bogastva, ki naj se na nekem območju ohranijo, predstavljeni bodo potrebni ukrepi ter čas in način, kako naj se ukrepi za ohranitev uresničujejo. Opredelil bo tudi odgovorne za upravljanje območja. Načrt upravljanja naj bi predstavil in opisal tudi aktivnosti, ki lahko ogrozijo vrste in habitate, ki so varovani po Naturi 2000.

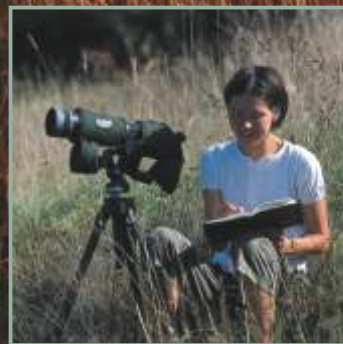
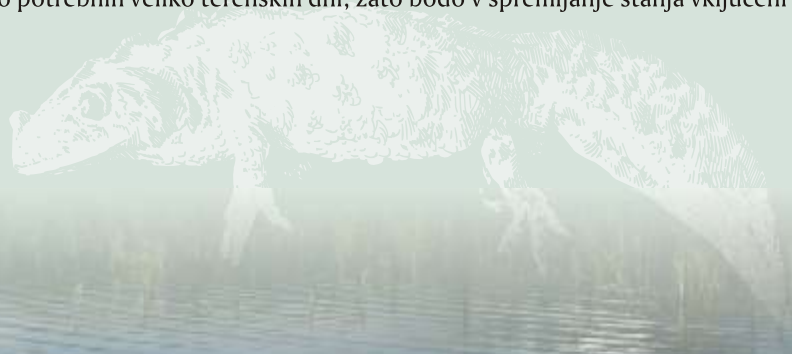
Pri pripravi načrtov ohranjanja bodo pomembno vlogo igrali lastniki in uporabniki zemljišč. Ti namreč dobro poznajo posamezna območja in imajo tudi interes za njihovo nadaljnjo trajnostno rabo. Na posameznem območju Nature 2000 je pogosto več zainteresiranih deležnikov (občine, lastniki zemljišč, interesne skupine, nevladne organizacije...). Zelo pomembno je, da se jih v pripravo načrtov upravljanja vključi čim več.

SPREMLJANJE STANJA NA OBMOČJIH NATURA 2000 (MONITORING)

Direktiva o habitatih nalaga državam članicam, da spremljajo stanje ter ocenjujejo in poročajo o ohranitvenem stanju vrst in habitatov, pomembnih na ravni Evropske unije. Države članice morajo tako vsakih šest let poročati Evropski komisiji o ohranjenosti naravnih habitatov ter rastlinskih in živalskih vrst, zaradi katerih so opredelile območja Natura 2000. Prav tako pa morajo poročati tudi o ohranitvenih ukrepih, ki jih na teh območjih uresničujejo, ter njihovih vplivih na varovane vrste in habitate.

Za spremljanje stanja ogroženih vrst bo potrebnih veliko terenskih dni, zato bodo v spremljanje stanja vključeni številni naravovarstveniki.

PRESOJANJE VPLIVOV

Aktivnosti, ki potekajo na območjih Natura 2000 in imajo potencialni značilni vpliv na okolje, potrebujejo predhodno dovoljenje s strani ustreznega upravnega organa. Aktivnosti se dovolijo, če se uresničujejo na način, ki ne povzroči poslabšanja ugodnega stanja naravnih bogastev na območju, ali če aktivnosti ne ogrožajo ali spreminjajo stanja habitatov oziroma vrst, ki so na območju varovane.

Pri posegih na območja Natura 2000 mora investitor pridobiti dovoljenje za zamišljeni poseg. Vloga mora vsebovati poročilo o vplivu na okolje, oceno vpliva aktivnosti na okolje in možne alternativne rešitve. Vloge je treba nasloviti na pristojni državni organ.

IZJEME V JAVNEM INTERESU

Predpisi z območja Natura 2000 so začrtani tako, da dopuščajo pristojnemu državnemu organu, da izda dovoljenja tudi za projekte, ki bodo škodljiva za naravna bogastva, vendar le v izjemnih primerih. To se lahko zgodi, če ne obstajajo alternativne možnosti za posamezne aktivnosti, ki so v javnem interesu, če gre za zdravje ljudi ali javno varnost.

V takšnih primerih je treba dobiti državno dovoljenje in napisati poročilo Evropski komisiji. Izgubo naravnih bogastev zaradi posega pa je treba nadomestiti. O sprejetih izravnalnih ukrepih mora država obvestiti Evropsko komisijo.

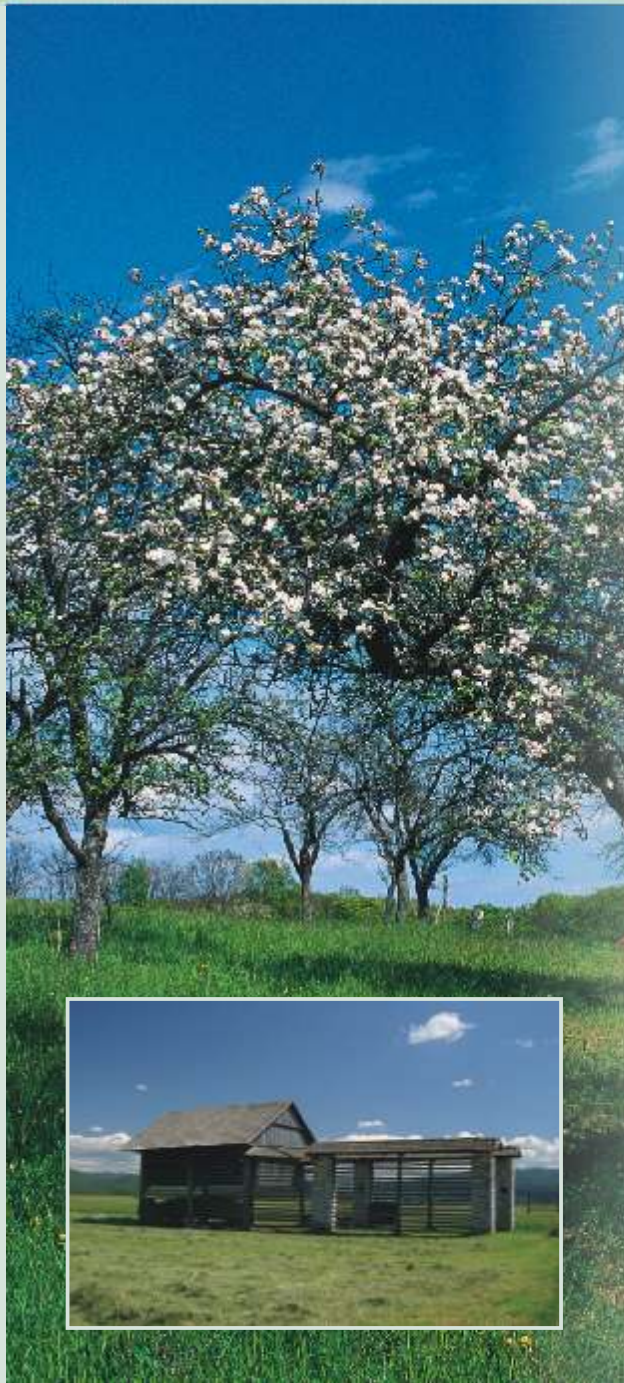
RAZVOJNE MOŽNOSTI NA OBMOČJIH NATURA 2000

Slovenija ima v povezavi s svojo ohranjeno naravo še veliko neizkoriščenih razvojnih potencialov. Zato je treba poiskati povezave med kmetijstvom, turizmom in visokim deležem ohranjene narave, na katerega moramo biti še posebno ponosni.

V tem pogledu je Natura 2000 dodatna spodbuda, saj lahko kot blagovna znamka opozarja na območja, kjer je še moč uživati v neokrnjeni naravi. Takšna blagovna znamka povečuje ceno izdelkom, saj je porok, da so pridelki in izdelki pridelani ali izdelani na naravi prijazen in trajnostno usmerjen način. Natura 2000 nas opozarja, da moramo upoštevati in paziti na naravo okoli nas. Za ta območja so primerne različne oblike t.i. ekoturizma.

EVROPSKA SREDSTVA TUDI ZA NATURO 2000

Evropa nima enotnega sistema za financiranje območij v omrežju Natura 2000. Glede na potrebe varovanja obstajajo številne možnosti. Na voljo so različni finančni viri, od sredstev za razvoj podeželja, okoljskih podpor za kmetijstvo do podpor projektom, ki podpirajo dejavnosti trajnostnega razvoja iz strukturnih skladov.

Vsakdo, ki uresničuje naravovarstveni projekt na območjih Natura 2000, lahko zaprosi za denar iz evropskega finančnega programa LIFE III. Narava. Ta program podpira uresničevanje in razvoj evropskega ekološkega omrežja Natura 2000. Evropska unija še s posebej visokim deležem sofinanciranja (do 75 odstotkov) podpira projekte za ohranjanje evropsko prioritetenih vrst in habitatnih tipov.

S pomočjo finančnega programa LIFE III. Narava je bilo v Sloveniji od leta 2001 do letos **financiranih devet projektov** v skupni vrednosti 6,8 milijona evrov. Od tega je Evropska komisija sofinancirala projekte s povprečno zelo visokim deležem sofinanciranja, to je 67 %, v skupni vrednosti štirih milijonov evrov. V prihodnosti EU predvideva nov program, imenovan LIFE+.

Strukturni skladi so osrednji finančni inštrument regionalne politike EU. Sredstva strukturnih skladov so pomembna dopolnila domačim ukrepom podpiranja razvoja. Poleg njih pa EU ponuja še **štiri pobude skupnosti** (npr. **Interreg III, Leader +**), ki prav tako omogočajo financiranje projektov za podporo uresničevanja evropskih direktiv.

Slovenski kmetijsko okoljski program (SKOP) je namenjen spodbujanju kmetijske pridelave, ki ustreza potrebam potrošnikov, varuje zdravje ljudi, zagotavlja trajnostno rabo naravnih virov, omogoča ohranjanje biotske raznovrstnosti ter značilnosti slovenske krajine. Vključuje 21 različnih ukrepov, prek katerih lahko upravičenci pridobijo finančna nadomestila za naravi prijazen način kmetovanja.

Natura 2000 na kratko

Natura 2000: mreža evropskih naravovarstveno najpomembnejših območij. Območja omrežja Natura 2000 so določena v vseh državah članicah EU in so namenjena preprečevanju izgube redkih in ogroženih vrst in habitatov. Slovenija je predlagala 286 območij, ki skupaj pokrivajo dobrih 35 % slovenskega ozemlja.

Direktiva o pticah: Direktiva o ohranjanju prosto živečih vrst ptic (Council Directive 79/409/EEC on the Conservation of Wild Birds) je bila sprejeta 2. aprila 1979 z namenom ohranjanja ogroženih vrst ptic.

Direktiva o habitatih: Direktiva o ohranjanju naravnih habitatov ter prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst (The Council Directive 92/43/EEC on the Conservation of Natural Habitats and of Wild Fauna and Flora) je bila sprejeta maja 1992 z namenom ohranjanja biotske raznovrstnosti.

Ogrožene vrste in habitati: Direktivi EU, ki določata območja Natura 2000, uvrščata prek 900 vrst rastlin in živali ter prek 170 habitatnih tipov na sezname ogroženih in evropsko edinstvenih vrst oz. habitatnih tipov.

Ugodno ohranitveno stanje: Osnovni koncept Nature 2000. Države članice EU morajo uporabiti določila Nature 2000 tako, da bodo zagotovile ugodno stanje vrst in habitatov, uvrščenih na sezname direktiv.

Načrti upravljanja: Komisija priporoča pripravo načrtov upravljanja za območje Natura 2000, ki podrobno opisujejo, kaj se varuje, kdaj in na kakšen način. Načrti naj se pripravijo skupaj z lastniki zemljišč ter drugimi deležniki na območju.

Potreba po dovoljenju: Za aktivnosti, ki lahko potencialno vplivajo na okolje v območjih Natura 2000, je potrebno dovoljenje, ki ga izda pristojni državni organ, v primeru negativnega vpliva na območje Natura 2000 pa mora tak poseg odobriti tudi Evropska komisija.

NATURA 2000 IN SLOVENIA

Natura 2000 is a European network of ecologically important protected sites, as defined within the EU Birds and Habitat Directives, which jointly constitute an international legal groundwork and a vocational framework of the European nature conservation.

The main objective of the EU's »Natura 2000« project is to conserve the areas of internationally important animal and plant species habitats. These areas, selected by each country on the basis of uniform criteria, jointly constitute a network, which is the foundation of crossborder conservation and protection of natural heritage. Today, the Natura 2000 network is one of the mainstays of nature conservation in Europe.

The diversity of plant and animal kingdom in Slovenia is the wealth bequeathed to us through sustainable land-use by our grandfathers. And Natura 2000 will now enable us leave this wealth to our grandchildren.

The process of Nature 2000 formation in Slovenia

Slovenia accepted the preparation of proposals for the inclusion into the European ecological Natura 2000 network as an association member's obligation.

The preparation of Slovene proposals took place within the national project's framework led by the Ministry of Environment and Spatial Planning. In the project, numerous governmental services, expert institutions and NGOs took part.

The result of their work was a proposal to include in the Natura 2000 network a good 35% of Slovene territory. This relatively high share of stipulated areas reflects the fact that in our country nature is very rich and well preserved.

In Slovenia, 109 birds from the EU's Bird Directive occur, and the country can further boast 61 habitat types of European concern as well as 140 plant and animal species from the Habitat Directive.

On this basis, 26 areas for the conservation of threatened bird species, covering 496,046 ha, were stipulated, as well as 260 areas for the conservation of threatened or rare plant and animal species and habitats, covering a total of 639,878 ha. The areas proclaimed on the basis of the Bird Directive and those proposed within the Habitat Directive partially overlap each other. All Natura 2000 areas or special areas of conservation thus cover a good 35% of Slovene territory.

Domače:

Ministrstvo za okolje in prostor:

<http://www.gov.si/mop/podrocja/uradzaokolje- sektorvarstvonarave/projekti/natura2000/>

<http://www.zrsvn.si>

<http://www.zrsvn.si/life>

Spletne strani drugih držav:

<http://europa.eu.int/comm/environment/nature/nature- conservation/useful- info/links/member- states/index- en.htm>

<http://www.natura2000benefits.org/>

Tuje:

Evropska komisija, direktorat za okolje:

<http://europa.eu.int/comm/environment/nature/home.htm>

Program LIFE:

<http://europa.eu.int/comm/environment/life/home.htm>

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

502.7(497.4)

NOSE Marolt, Mateja
Natura 2000 / [besedilo Mateja Nose Marolt in sodelavci ;
fotografije arhiv Notranjskega regijskega parka ... [et al.] ;
risbe Samo Jenčič]. - Ljubljana : Zavod Republike Slovenije za
varstvo narave, 2005

ISBN 961-91505-3-8
1. Gl. stv. nasl.
223784960

Uredila: Mateja Nose Marolt

Besedilo: Mateja Nose Marolt in sodelavci

Strokovni pregled: Matjaž Jež, Robert Turk

Lektura: Henrik Ciglič

Produkcija: Argos

Fotografije:

Arhiv Notranjskega regijskega parka, Matej Demšar, Karin
Gabrovšek, Jurij Gulič, Špela Habič, Lidija Hočevar, Andrej
Hudoklin, Samo Jenčič, Matjaž Jež, Mitja Kaligarič, Irena
Kodele Krašna, Matevž Lenarčič, Tihomir Makovec, Tomaž
Mihelič, Mateja Nose Marolt, Hrvoje Oršanič, Slavko
Polak, Metod Rogelj, Ljudmila Strahovnik, Tina Trampuš,
Martin Vernik, Barbara Vidmar

Risbe: Samo Jenčič

Oblikovanje: Duša Arsovska, Boris Radjenovič

Tisk: G-offset tisk

Zavod RS za varstvo narave

December 2005

Publikacija je bila izdana s pomočjo finančnih sredstev
Evropske unije ter Ministrstva za okolje in prostor v sklopu
projekta Interreg III B. CADSES "IPAM - Toolbox"

